

Lietuvos skautai

NAUJOJI ROMUVA NR.1 (534)

Vilija Mačiulytė

Skautybė, kaip gyvenimo būdas, sudaro visas sąlygas asmenybei tobulėti, laisvai mąstyti, ugdo pareigingumą. Kadangi skautais gali būti įvairaus amžiaus žmonės, išnyksta arba tampa ne tokia aštri kartų problema. Išugdoma pagarba vyresniajam ir užuojauta silpnesniajam. Didelis dėmesys skiriamas labdarai. O svarbiausias skautų organizacijos tikslas – išugdyti jaunuolius, būsimus piliečius, dorus ir sąmoningus, tvirtus morališkai ir fiziškai, sutelkti visas jų jėgas, kad tarnautų Dievui, Tėvynei, Artimui.

PRADŽIŲ PRADŽIA

1899-1902 metais vyko būrų karas. Kariavo Didžioji Britanija su dviem Pietų Afrikos respublikomis – Oranžija ir Transvaliu. Būrai apsiatė Mafekingo miestą. Miesto įgulai vadovavo pulkininkas Robertas Baden Powellis (1857-1941). Apsiaustam miestui ginti kariuomenės nepakako. Todėl pulkininkas surinko miesto berniukų savanorių kuopą. Juos aprengė tam tikra uniforma, pamokė rikiuotės. Ši kuopa ėmė vykdyti įvairias užduotis: išnešiodavo laiškus, įsakymus, pranešimus, atnešdavo kariams šovinių, maisto, nugabendavo sužeistuosius į ligoninę, eidavo į žvalgybą.

Po karo Robertas Baden Powellis, pakeltas į generolus, grįžo į Angliją. Čia jis 1907 metais surengė pirmąją skautų (angl. scout – žvalgas) stovyklą, kurioje dalyvavo 20 berniukų. Generolas sudarė praktiškojo jaunimo auklėjimo sistemą – skautystę. 1908 metais išėjo jo knyga Skautystė berniukams (Scouting for Boys). Skautų judėjimas greit išplito ir tarp mergaičių. 1909-1910 metais įkurtos skaučių grupės. Greitai skautų judėjimas iš Anglijos persimetė į jos kolonijas bei kitas valstybes.

Sunkiai skautai skynėsi kelius Lietuvoje. Po Pirmojo pasaulinio karo, kada skautai jau buvo gerai žinomi visuose kraštuose, Lietuvoje nebuvo sąlygų jiems atsirasti, štai kodėl pirmoji lietuvių skautų organizacija įsikūrė tolimame Voroneže, kur buvo nublokštos kelios lietuvių mokyklos.

“Mes, dešimt lietuvių moksleivių, sudarėm dramos ratelį, kuriam vadovavo leitenantas Jonas Šlepetys. Vaidinom Taganroge ir Rostove. Įstojau į Lietuvos liaudies sąjungos Taganrogo skyrių, kur mane išrinko raštvedžiu... Daug mano draugų gimnazistų buvo skautai. Pradėjau domėtis jų idėjomis, principais, darbu. 1917-ųjų rugpjūtį įstojau į lietuvių M.Yčo gimnaziją Voroneže. Moksleivių ateitininkų susirinkime skaičiau paskaitą apie skautų siekius, ideologiją, uniformą, ženklus. Po susirinkimo prisistatė aštuonios mergaitės ir devyni jaunuoliai 15-19 metų. Tuoj sudarytos dvi (skaučių ir skautų) skiltys – mišri draugovė”, - prisimena pirmos mišrios lietuvių draugovės įkūrėjas Petras Jurgėla-Jurgelevičius knygoje Lietuviškoji skautija (1975). Skautų skiltininku ir draugovės adjutantu buvo Kostas Vaitkus.

Kai kuriuose kraštuose skautai pasivadino žvalgais, lenkai – hercežais (harcerzy). Lenkų pavyzdžiu P.Jurgėla pasirinko vyčių vardą, organizacijos ženklui tapo Vytis.

Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras M.Biržiška buvo daug girdėjęs apie skautybę ir siekė, kad svetur prasidėjęs skautiškas lietuvių sąjūdis būtų tęsiamas ir Lietuvoje. 1918 metų lapkričio 1 dieną Vilniaus Vytauto gimnazijoje (direktorius Mykolas Biržiška), kur tuo metu mokėsi P.Jurgėla, įvyko Vilniaus lietuvių skautų bei skaučių draugovės pirmoji sueiga. Ši diena laikoma Lietuvos

skautų organizacijos įkūrimo diena, o Petras Jurgėla – jos įkūrėju. 1919-ųjų pavasarį jau buvo 40 skaučių ir 80 skautų (12-20 metų). Skautų dvasios vadovu paskirtas gimnazijos kapelionas kunigas Kristupas Čibiras.

Kreiptasi į rašomosios lietuvių kalbos tėvą J.Jablonskį. Jis pasvarstęs sukūrė ir pasiūlė naujus skautiškus pavadinimus: skautas, skautė, skautininkas(-ė) ir kt. Taip pat palapinė, lapinė, laužas, sueiga, šūkis, budėk, įžodis bei įžadas, iškyla. Skautiškai auklybai J.Jablonskis pasiūlė: skautybė, skautystė, skautysta.

Skautinė uniforma dar nebuvo nustatyta. Daug skautų nešiojo tautines juostas. Vadovai – švilpuką su šilkinė virvele, kurios galai buvo įleisti į viršutines kišenes. Švilpukas buvo naudojamas sutartinėms komandoms. Visi skautai ir skautės nešiojo sidabrinį Vyčių apskritame dugnelyje, kurio spalva galėjo būti įvairi: skauto(-ės) – geltona, paskautininkio – raudona, skautininko – žalia. Prie kairiojo peties nešiojo prisegtus kaspinukus, kurie žymėjo patyrimo laipsnį. III laipsnio – raudoną, II – žalią, I – raudoną, žalią, geltoną.

M.Biržiška leido organizuoti skautijos vienetus iš jo mokinių ir naudotis gimnazijos rūmais svetimų okupacijų metu. Po pamokų skiltys kelias klases naudodavo kasdien, o didžiojoje salėje vyko rikiuotė, pratimai, žaidimai, giedoti skautų ir tautos himnai.

1919 metų vasarį mišrią skiltį Kaune įkūrė ir jai vadovavo Kostas Vaitkus. Anuomet karininkai turėjo vilkėti uniformą ir netarnybos metu, todėl skautų žygiavimas Laisvės alėja ar iškilmingas pasirodymas Vytauto parke karininkui vadovaujant buvo neįprastas vaizdas ir susilaukdavo kai kurių karininkų pašaipos: ”Ar karininkui tinka su vaikais žaisti?” “Šie vaikai atsakys savo darbais, kai Lietuvos vyrais taps,”- toks buvo atsakymas.

1925 metų balandį Karininkų ramovėje įvyko visuotinis LSRD (Lietuvos skautams remti draugija) atstovų suvažiavimas, kuris nutarė prašyti Prezidentą A.Stulginskį priimti Lietuvos skautiją Prezidento globon. Mielai sutikęs globoti skautiją Prezidentas tapo tikroju šios organizacijos nariu.

Kūrėsi jūrų skautai. 1926 metais Kaune įvyko LJS vadų suvažiavimas ir kursai. Klaipėdiškių atstovybė buvo gausiausia. Buvo rengiami vadai ir buriuotojai.

Alytuje įsikūrė Alytaus tunto ugniagesių komanda. Alytaus gimnazijos vyresnių klasių skautai šeštadieniais iš ulono pulko gaudavo apie 20 arklių. Skautai raitininkai išpūdingai dalyvavo žirgyno sporto šventėse. 1934 m. Panevėžyje įsikūrė Oro skautai. Lietuvos skautai palaikė ryšius ir dalyvavo bendrose stovyklose ne tik su Latvijos ir Estijos skautais. Bendruose suvažiavimuose dalyvavo Danijos jūrų skautai, Austrijos, Vengrijos, Vokietijos, Rumunijos, Čekijos, Šveicarijos ir kitų šalių skautai. Vyko didžiuliai tarptautiniai skautų sąskrydžiai: 1924 m. – Danijoje, 1929 m. – Anglijoje, 1933 m. – Vengrijoje (30 000 skautų), 1935 m. – Švedijoje, 1937 m. – Olandijoje (30 000 skautų iš 55 kraštų). Tradicija rinktis į pasaulinius jamboree (amerikietiškas žargonas, pagal Amerikos indėnų susibūrimo šventes, kuriose vykdavo įvairūs žaidimai, laužo tradicijos, broliškas bendravimas) išliko iki šių dienų. Šių eilučių autorei teko dalyvauti tokiuose susibūrimuose Suomijoje ir Vokietijoje. Juose dalyvavo apie 40 000 skautų iš 40 šalių.

Lietuvos skautus Palangos pajūryje 1933 metais aplankė Prezidentas Antanas Smetona ir Robertas Baden Powellis. A.Smetona dar ankstesniais metais sakė: “Mes, lietuviai, atgimsime. Tai mūsų tautos pavasaris. Mūsų viltis – jaunuomenė”.

Tačiau audros artėjo Lietuvos link. 1939 metais Lietuva neteko Klaipėdos krašto. Jį užgrobė vokiečiai. LSS prarado du savo tuntus ir dvi vietininkijas. 1939 metų spalio 10 dieną pasirašyta Sovietų Sąjungos – Lietuvos sutartis įleisti į Lietuvos gilumą Sovietų Sąjungos kariuomenę.

“Saugumo sumetimais” okupantai sunaikino Lietuvos nepriklausomą valstybę Užgrobę visą Lietuvą, jie pradėjo naikinti tautos šviesuomenę, religines ir tautines organizacijas.

TREMTYJE

Lietuvoje skautavęs jaunimas nutarė savo organizaciją atkurti tremtyje – sąjungininkų okupuotoje Vokietijoje ir Austrijoje. 1945 metų vasarą Lietuvos Raudonojo kryžiaus (LKR) vyriausioji valdyba Tiubingene, Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto paskatinta, pradėjo rūpintis Lietuvos skautų sąjungos atkūrimu ir sukviėtė komisiją, kurios tikslas buvo atgaivinti LSS veikimą bei organizacines formas. Dr.V.Čapas sukviėtė anglų zonos skautų vadų pasitarimą ir sudarė Lietuvos skautų sąjungos vadiją. Steigiant naujus vienetus tremty labai aktualus buvo naujų vadovų ruošimas. Daug pagelbėjo anglų zonoje suorganizuotos vadovų stovyklos.

Pradėta leisti skautiška literatūra,spauda. Prasidėjus emigracijai lietuviškas skautavimas svetur nenutrūksta: lietuvių skautų ir skaučių vienetai kuriasi Anglijoje, JAV, Brazilijoje, Kanadoje ir kitur. Susikuria Pasaulio lietuvių skautų sąjunga. Jos tikslas – išsaugoti lietuvių ir skautiškas tradicijas. Broliai ir seserys išeivijoje savo pažadą tesėjo, jų dėka po ilgų okupacijos metų sužibo viltis dar kartą atkurti lietuvišką skautiją, tik šį kartą Lietuvoje, nors dar ir ne laisvoje.

Skautai ir valstybė. Šios dvi sąvokos glaudžiai susijusios. Atkūrus valstybingumą 1918 metų vasario 16-ąją susikuria pirmosios skautiškos draugovės. 1940 metais sunaikinus Lietuvos valstybę, uždraudžiami ir skautai. Klestint totalitarizmui ir diktatūrai skautų organizacija tampa nepageidautina. Taip buvo ne tik Lietuvoje, bet ir fašistinėje Vokietijoje, Kinijoje, okupuotose Europos šalyse. Ko bijota?

Skautybė, kaip gyvenimo būdas, sudaro visas sąlygas asmenybei tobulėti, laisvai mąstyti, ugdo pareigingumą. Kadangi skautais gali būti įvairaus amžiaus žmonės, išnyksta arba tampa ne tokia aštri kartų problema. Išugdoma pagarba vyresniajam ir užuojauta silpnesniajam. Didelis dėmesys skiriamas labdarai. O svarbiausias skautų organizacijos tikslas – išugdyti jaunuolius, būsimus piliečius, dorus ir sąmoningus, tvirtus morališkai ir fiziškai, sutelkti visas jų jėgas, kad tarnautų Dievui, Tėvynei, Artimui.

ATGIMIMAS

Skautų organizacijos atgimimas, be abejo, yra susijęs su lietuvių tautos atgimimu ir Sąjūdžiu. Dauguma jaunuolių į skautiją atėjo iš Sąjūdžio žaliaraiščių. Jie, užsirišę ant dešinės rankos žalia raištį su geltonais Gedimino stulpais, prižiūrėdavo mitinguose tvarką. Dabar gal ir sunku įsivaiduoti, tačiau prieš dvylika metų reikėjo drąsos ir ryžto pradėti kalbą apie atkūrimą organizacijos, kurios tikslas, cituoju Lietuvišką tarybine enciklopediją (žr.t.10, p.2100, organizuojant jaunimą”...pagal tam tikrą nemokyklinio auklėjimo sistemą, paplitusią daugiausia buržuazinėse šalyse. Dauguma kapitalistinių šalių organizacijų skiepija jaunimui reakcinę buržuazinę ideologiją...”

Baimė ir vadinamoji stagnacija mokykloje buvo giliai įleidusi šaknis ir nenorėjo lengvai užleisti savo pozicijų. Buvusios jaunimo organizacijos, pastebėjusios didelį moksleivių susidomėjimą skautų judėjimu, įžvelgė pavojų. Instruktoriai bei įvairūs pareigūnai tvirtai užrakino klubų, klasių duris. Mokyklų vadovai bei mokytojai laukė nurodymų “iš viršaus”.

Nuo pat atkuriamojo štabo įkūrimo Vilniuje pradėta registruoti visu norinčius tapti skautais. Vaikų buvo labai daug, o vyresniųjų atėjo kur kas mažiau. Vaikai mažai žinojo apie skautybę, o

užsiregistravę iš karto laukė veikos. Norėjosi nenuvilti. Trūko ne tik vadovų, bet ir literatūros. Dėl to skautų veikla tapo gana stichiška.

Ir štai ilgai lauktas atkuriamasis Lietuvos skautų suvažiavimas Vilniuje 1989 metų balandžio 29-30 d. Išeivijos Lietuvių skautų patirtis ir pagalba atgimstančiai Lietuvos skautų sąjungai tapo tvirtu pagrindu, į kurį bus galima remtis ateityje. Svarbiausias įvykis po atkuriamojo suvažiavimo buvo pirmoji LSS vadovų mokomoji stovykla Zervynose, Varėnos rajone, 1989 m. liepos 21-30 d. Mokymus vedė patyrę skautai iš JAV, v.s.t. Stefa Gelgaudienė, v.s. Česlovas Kiliulis, v.s. Laima Kiliulienė, s. Vytautas Dilba, s. Donatas Ramanauskas. Šioje stovykloje įžodžius (priesaikas) davė pirmieji atkurtos Lietuvos skautų sąjungos vadovai bei kraštų vadai. Grįžę namo į savo gimtuosius Kybartus, Varėną, Druskininkus, Alytų, Marijampolę, Šiaulius, Mažeikius, Telšius ir, žinoma, Klaipėdą, Kauną ir Vilnių, naujieji vadovai surengė savo kraštų stovyklas.

Šį laikotarpį sunku prisiminti be jaudulio. Dvasinis pakilimas, susiklausymas, meilė jungė visus skautavusius. O metas buvo tikrai neramus. Stovyklauti miškuose, ypač Vilniaus rajone, buvo labai nesaugu. Juolab kad stovyklaudavo apie 100 skautų nuo 8 iki 15 metų. Vyresnieji broliai skautai budėdavo visą naktį ir saugodavo stovyklą nuo nelauktų ir toli gražu negeranoriškų svečių. Įvedus Lietuvoje korteles maisto produktams, skautiškas meniu apsiribodavo dviem patiekalais: sūri makaronų sriuba ir pakelių ir virti makaronai ar bulvės paskaninti konservais ir pušų spygliais. Apie skautišką inventorių ar uniformas nebuvo ko ir svajoti. Gyvenome skautiškai, viską darėme patys ir labai džiaugėmės bet kokia išėivijos lietuvių skautų pagalba. Nebuvo nei reksmingos reklamos, šūkių, kvietimų ar raginimų stoti į skautų organizaciją. O narių vos ne kasdien daugėjo.

Tačiau trūko pagrindinių dalykų: būklo (patalpa susirinkimams) ir skautiškos literatūros, ypač pradžiamokslio, kurį galima būtų išdalyti besikuriantiems vienetams, saugios vietos stovyklavietei. Praėjus dvylikai metų padėtis nelabai pasikeitė. Užtai dabar raudama dėl prarasto jaunimo, ir prevencinėmis priemonėmis programoms skiriami milijonai. Nors šimtmečio pradžioje tokia programa jau buvo sukurta ir puikiai veikia 150 pasaulio šalių.

Bet begalinis vadovų entuziazmas bei nuoširdus pasišventimas kompensavo visus nepriteklus. Rengiamos vasaros stovyklos, žiemos mokymai. Užmezgami ryšiai su Estijos, Latvijos skautais, kartu stovyklaujama. Pavieniai skautai vyksta į JAV, Angliją, Suomiją. Skautai įgavo patirties, užaugo nauja vadovų karta.

Tačiau Lietuvos skautijos laukė nemaži išbandymai. Ambicijos ir, atrodytų, tokie smulkūs nesutarimai suskaldė organizaciją. Pavyzdžiui, Danijoje yra šešios organizacijos, Lietuvoje tuo metu buvo panaši situacija. Tačiau skirtumas tas, kad danai tarpusavyje sutaria, turi bendrą leidybinį centrą ir dvidešimt kartų daugiau skautų negu Lietuvoje. Mūsų broliai ir sesės tuo metu elgėsi ne itin skautiškai. Pirmoji skautavimo banga lyg ir atslūgo. Tačiau, nors ir išsiskirstę po įvairias organizacijas, skautai dažnai susitikdavo, rengdavo bendras stovyklas. Prie laužo prisimindavo pirmas skautavimo diena, įžodžio šventę, ramiai, jau iš laiko nuotolio aptardavo padarytas klaidas: "Kas būtų, jeigu..."

Šių metų vasario 22 dieną, minint skautų įkūrėjo R.Baden Powellio gimtadienį, Didžiajame Universiteto kieme, prieš šv.Jonų išsirikiavo Vilniaus skautai. Mišios, laužas ant Stalo kalno. Sunku buvo išsiskirti. Lietuvos skautų sąjungos, Lietuvos skautijos, Europos skautai, lenkų hercežai suprato, kad juos visus vienija skautiška dvasia.

Manychiau, jog atkuriamasis laikotarpis baigėsi, nors sunku nubrėžti jo laiko ribą. Skautų vienetai kūrėsi visoje Lietuvoje, ir kiekvienas jų turi savo istoriją bei likimą. Tolesnėje skautiškoje veikloje būtina prisiminti ir fiksuoti visus svarbiausius įvykius, reikia nepamiršti brolių ir seserų, kurie dalyvavo atkuriant Lietuvos skautų sąjungą. Visa tai ir sudarys šių dienu skautijos istoriją.

Atkuriant skautybę Lietuvoje Pasaulinės skautų organizacijos atstovai atvežė gerą šūkį: ”Viską, kas sunku, galima padaryti iš karto, viskam, kas neįmanoma, teks sugaišti šiek tiek laiko”.

Budėkime

Pasaulio skautų istorija

Skautų įkūrėjas, R. Baden-Powell'is, tarnaudamas britų kariuomenėje, priėjo prie išvados, kad britų berniukams reikia daugiau fizinio lavinimosi, bendravimo su gamta.

1899 m. Mafekingo apsuptyje Robertas Baden-Powell'is pagarsėjo suorganizavęs savanorius berniukus - kadetus, atlikusius daugelį ryšininkų pareigų ir pasireiškusių savo drąsa ir atsakingumu. Tai buvo lyg skautybės idėjos pradžia.

1907 m. įvyko berniukų bandomoji stovykla Brownsea saloje. Ši data laikoma oficialia skautybės pradžia.

1908 m. buvo išleista knyga "Skautybė berniukams" ("Scouting for Boys"). Ji greit paplito visame pasaulyje.

1912 m. B.P. išvyko į kelionę aplink pasaulį studijuoti skautybės problemų įvairiose šalyse.

I pasaulinio karo metu skautų įkūrėjas parašė vadovą jaunesniems skautams (vilkiukams) ir knygą "Skautybė mergaitėms". Pokario laiku daug laiko skyrė taikos idėjoms skelbti.

1919 m. buvo nupirtas Gilwell'io parkas, kuriame įsteigti Gilwell'io aukštieji kursai skautų vadovams.

1920 m. įvyko pirmoji Pasaulinė skautų stovykla Londone (Jamboree); tuo metu Robertas Baden-Powell'is buvo paskelbtas Pasaulio Skautu.

1922 m. buvo įkurtas tarptautinis skautų Komitetas ir Biuras. Visame pasaulyje buvo įregistruota 1.019.205 skautai iš 31 krašto.

1954 m. pasaulyje buvo 6.000.000 skautų ir skaučių.

1961 m. jų pasaulyje buvo jau apie 9 milijonus.

1993 m. buvo virš 16 milijonų skautų 150 šalyse.

1997 m. buvo virš 25 milijonų skautų 216 šalyse ir teritorijose.

Per visą skautybės egzistavimo laiką net 500 milijonų žmonių buvo ar yra skautai.

Lietuvos skautų istorija

Svarbūs įvykiai

1918 m. lapkričio 1 d. Vilniuje, Vytauto gimnazijoje, buvo įsteigtas pirmasis skautų vienetas. Jo vadu buvo Petras Jurgelevičius. Ši data - lietuviškos skautijos gimtadienis.

1919 m. birželis - Įsteigta Lietuvos Skautų Paspirties Draugija (LSPD), rėmusi jauną sąjūdį ir nustačiusi Lietuvos skautijos organizacinę tvarką. Draugijos pirmininkas - dr. Jurgis Alekna.

1930 m. spalio 1 d. Paskelbtas įstatymas, kuriuo remiantis Lietuvos skautai perėjo LR Švietimo ministerijos globon. Organizacijos šefas - LR prezidentas A.Smetona.

1933 m. rugpjūtis Palangoje, prie Baltijos jūros, stovyklaujančius skautus aplankė skautų įkūrėjas lordas R. Baden-Powell'is su žmona ir 650 anglų skautų palyda.

1940 m. liepos 18 d. Lietuvos skautai panaikinti. Daug vadovų suimta ir uždaryta kalėjimuose, ištremta. Iki panaikinimo broliją sudarė 34 tuntai, 7900 skautų, seseriją - 35 tuntai, 8000 skaučių.

1945 m. spalio 26-28 d. Detmonde įvyko pirmasis išėivijoje įsteigtų vienetų vadovų susirinkimas. Dalyvavo 99 dalyviai.

1949 m. Lietuvių skautų/čių vienetai pradeda sparčiai kurtis JAV, Kanadoje, Australijoje, Anglijoje, P.Amerikoje - emigruojama iš Europos.

1988 m. Pirmoji skautų vadovų sueiga Vilniuje.

1989 m. Atkuriamasis suvažiavimas Vilniuje.

1996 m. lapkričio 23 d. "Vienybės" suvažiavimas Kaune. Lietuvos skautai susivienija. Patvirtinti įstatai, organizacijos pavadinimas - Lietuvos skautija. Organizaciją vienija per 3000 skautų/čių ir 250 vadovų.

1997 m. gegužės 25 d. Lietuvos skautija buvo priimta į Pasaulio Skautų Judėjimo Organizaciją (WOSM).

Renginiai

1924 m. Pasaulio skautų Didžiojoje stovykloje (Jamboree) Kopenhagoje iš 12 000 dalyvių - 43 atstovai iš Lietuvos.

1928 m. vasara Aukštosios Panemunės šile, prie Kauno, surengta pirmoji visų Lietuvos skautų (Tautinė) stovykla. Dalyvavo apie 500 skautų ir skaučių.

1929 m. Pasaulio skautų Didžiojoje stovykloje Škotijoje dalyvauja 4 vadovai iš Lietuvos.

1933 m. Pasaulio skautų Didžiojoje stovykloje Vengrijoje dalyvauja 35 lietuviai. Viso stovykloje buvo 30 tūkst. skautų/čių.

1937 m. Pasaulio skautų Didžiojoje stovykloje Danijoje - 28 skautai iš Lietuvos. Iš viso 37 000

dalyviai iš 15 šalių.

1938 m. liepa - Antroji Tautinė stovykla: brolija įsikūrusi Panemunėje, o seserija - Pažaislyje.

1993 m. vasara Jubiliejinė stovykla, vykusi dviejose vietose: Palangoje, Kunigiškėse (900 stovyklautojų), ir Gulbinuose, prie Vilniaus (400 stovyklautojų).

1995 m. rugpjūtis Pasaulio skautų Didžiojoje stovykloje Olandijoje dalyvauja ir 35 skautai iš Lietuvos.

1998 m. liepa Tautinė-Jubiliejinė stovykla "Nemunaitis '98" Nemunaityje, Alytaus raj. Viso dalyvavo apie 2000 skautų ir skaučių.

2003 m. liepa Tautinė stovykla Plateliuose (Plungės raj.) "Skilties dvasia".